

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2004/76

BETREFT: Secundair onderwijs: Aankoop rekenmachine.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 21.09.2004

1.2 Verzoeker ouder.

1.3 Antwoordende partij Koninklijk Atheneum Scholengroep.

1.4 CZB

Ontvangst van de vraag op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur via mail op 21/09/2004.

Bij brief van 21/09/2004 is de verzoeker en de antwoordende partij geïnformeerd over de zittingsdag.

De antwoordende partij meldde via een schrijven van 23/09/2004 dat zij aanwezig zal zijn op de zitting van 04/10/2004.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

De betrokken ouder ontving een brief van de school voor de verplichte aankoop van een grafische rekenmachine. Integrale tekst van deze brief, gedateerd op 7 september:

"Vanaf dit schooljaar moeten alle leerlingen van de tweede en derde graad beschikken over een grafische rekenmachine TI-84 Plus. Behalve voor de leerlingen van het derde leerjaar (die de aankoop mogen uitstellen tot 10 januari 2005), wordt het toestel gebruikt vanaf 20 september 2004. Een degelijke wiskundige opleiding is vandaag onmogelijk geworden zonder gebruik te maken van een grafische rekenmachine. De school is er zich ten volle van bewust dat de aankoopprijs van 109 euro niet gering is, maar daar tegenover staat dat zo'n toestel de hele duur

van de secundaire studies zal kunnen gebruikt worden, niet alleen in de lessen wiskunde, maar ook voor de wetenschapsvakken. Het spreekt vanzelf dat één toestel per gezin volstaat."

Na telefonisch contact met de school waarin de betrokkene stelt dat de school niet mag verplichten om zo'n duur toestel aan te kopen antwoordde de directeur: "dat is ons van hogerhand opgelegd en voorzien voor het behalen van de eindtermen en als de leerlingen dit toestel niet gebruiken, zij hun taken niet kunnen uitvoeren en alzo op het einde van het schooljaar de eindtermen niet zullen behalen en dus niet kunnen overgaan naar het volgend schooljaar".

Is het wel degelijk noodzakelijk om ouders met dergelijke dure aankopen te confronteren?

3. STANDPUNTEN ANTWOORDENDE PARTIJ

De leraars wiskunde hebben in samenspraak en op aanraden van de pedagogische begeleidingsdienst een bepaald toestel als rekenmachine voorgesteld. Het wordt 4 jaar gebruikt en is verplicht aan te kopen. De kwaliteit en de mogelijkheden van het toestel geven de doorslag.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur

4 oktober 2004, 13u.30

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Paul De Winne, Etienne Becuwe, Jean Dujardin.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

directeur Koninklijk Atheneum I.

leraar wiskunde Koninklijk Atheneum I.

5. ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* Wet van 29 mei 1959 betreffende wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving. Artikel 25.

De kosten van het onderwijs, verstrekt in de inrichtingen of afdelingen voor onderwijs, tot stand gekomen door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen.

Aan de inrichtingen en afdelingen van inrichtingen voor basis-, secundair-, normaal-, technisch- en kunstonderwijs die aan de voorwaarden voldoen, verleent de Staat weddentoelagen en werkingstoelagen.

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art. V.11 Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voorzover ze verenigbaar zijn met haar onderwijsopdracht.

Art.V.13 In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat, wel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie is van oordeel dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

Het gebruik van een rekenmachine is opgenomen in de eindtermen secundair onderwijs. Wat de eindtermen wiskunde betreft moeten de leerlingen met een zakrekenmachine kunnen optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen. De te bekomen uitkomsten vooraf schatten en achteraf controleren. Ze moeten met een zakrekenmachine een percent van een getal kunnen nemen. De leerlingen moeten doelgericht een zakrekenmachine kunnen gebruiken.

Het behoort tot de bevoegdheid van het schoolbestuur om binnen zijn pedagogisch project en de goedgekeurde leerplannen aan de ouders te vragen zich bepaalde leermiddelen die verantwoord zijn voor het betrokken leerjaar te laten aanschaffen. Het schoolbestuur behoudt hier zijn autonomie en is niet afhankelijk van bepaalde onderwijsinstanties. Het is daarbij wenselijk dat naast de doelstellingen voor bepaalde leerlingen van de school en de mogelijkheden van het leermiddel ook met de kostprijs rekening gehouden wordt.

De Commissie stelt wel dat het niet de taak is van een schoolbestuur om één bepaald product verplicht te laten aankopen door de ouders. Het komt het schoolbestuur toe om omwille van een zekere eenvormigheid bepaalde normen op te leggen voor het aan te schaffen rekenmachine. Eventueel kan een vrijblijvende suggestie volgen naar de verschillende gelijkwaardige producten die beantwoorden aan de gevraagde norm.

De Commissie komt het volgende advies:

Het behoort tot de autonomie van een schoolbestuur mits overleg in de participatieorganen om bepaalde verplichte normen vast te leggen zo ouders gevraagd wordt een leermiddel op eigen kosten aan te schaffen.

De Commissie vraagt het schoolbestuur de ouders op voorhand bij de inschrijving en niet in de loop van het schooljaar, duidelijke en precieze informatie te geven over alle soorten bijdragen.

Brussel, 4 oktober 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter